

- Verkeersweg
- Andere verharde weg
- Onverharde weg, pad
- Fietspad, bromfiets toegestaan
- Fietspad, bromfiets niet toegestaan
- Ruiterspad
- Gemarkeerde wandelroute
- Hoogspanningsleiding
- Afrastering
- Eenrichtingsverkeer
- Parkeerplaats
- Bos
- Cultuurland
- Duin
- Bos
- Duin
- Riet en ruigte
- Cultuurland
- Water
- Gesloten bebouwing
- Gebouw
- Begraafplaats
- Beperkt toegankelijk
- Niet toegankelijk
- ANWB-wegwijzer
- ANWB-paddestoel
- Camping
- Aanlegplaats
- Jachthaven
- Uitzicht, uitzichtpunt
- Zwembad
- Hotel, café of restaurant
- E.H.B.O.-post
- Bushalte
- Molen
- Vuurtoren
- Openbare Telefooncel
- V.V.V.-kantoor
- Postkantoor
- Gemeentehuis
- Kerk
- Brug of viaduct
- Oriëntatiebord of paneel
- N.M. Dienstwoning
- Strandpaal
- Goederenspoorlijn
- Stortsteenkade

- GEMARKEERDE WANDELROUTES**
- Wandelingen Natuurmonumenten**
- Breedewaterroute 6,5 km
 - Zwarte-Hoogteroute 3,5 km
 - Schapengorsduinroute 2,5 km
 - Quackroute 3,0 km
 - Strypemonderoute 3,5 km
- Wandelingen Zuid-Hollands Landschap**
- Meidoornroute 3,0 km
 - Nachtegaalroute 3,5 km
 - Libelleroute (speciaal voor rolstoelen en kinderwagens) 2,5 km
- Diversen**
- Rockanjeroute (gem. Westvoorne) 4,0 km
 - Scheelhoekroute (op Goeree) 1,5 km
 - LAW 5 Noordzee-Riviera (Lange Afstands Wandelpad)

Schaal 1:20.000

0 250 500 750 1000m

DUINEN van VOORNE

De duinen van Voorne zijn rijk aan plant- en diersoorten. De helft van alle soorten wilde planten, die in Nederland voorkomen, zijn hier te vinden. Tweederde van de Nederlandse broedvogelsoorten nestelt in Voorne's Duin. Een uniek stukje natuur vlak naast de bedrijvige Randstad.

De natuur in de duinen van Voorne

De rijke flora en fauna van Voorne's Duin is te danken aan de grote variatie in het gebied. Er zijn meren, vochtige en droge graslanden, struiken, bossen, hellingen op het zuiden en op het noorden. In al die verschillende situaties leven andere planten en dieren. Zo is er een kolonie met blauwe reigers op het eilandje in het Quackjeswater. De bosuilen voelen zich het prettigst in de oude bomen van het landgoed Strypemonde, terwijl de nachtegaal het liefst in het struikgewas verblijft. Voor de plantenwereld geldt hetzelfde verhaal. Duinsalomonzegel groeit tussen de struiken, de vleeskleurige orchis in de vochtige duinvalleien. Maar niet alleen door de grote variatie in de natuurlijke omstandigheden komen hier talloze planten en dieren voor.

De mens in de duinen van Voorne

Het aantal verschillende soorten planten en dieren dat in een gebied leeft, hangt nauw samen met wat de mens er doet. Soms is dat niet zo best, zoals de drinkwateronttrekking die in veel duingebieden plaatsvindt. Voorne's Duin heeft echter geluk gehad. Al in 1927 werden twee grote gedeeltes van het duingebied geschonken aan Natuurmonumenten. Sinds die tijd heeft de natuur op de meeste plaatsen haar gang kunnen gaan. In wezen is dat nu nog steeds zo. Hier en daar grijpt Natuurmonumenten ter wille van de variatie bewust in. Een aantal duinvalleien wordt eens per jaar gemaaid. Door het maaien blijft de plantenwereld in een beginstadium: struiken en bomen krijgen geen kans. Veel plantesoorten en weidevogels pro-

fiteren daarvan. Zij behouden een plaats in het duin. Overigens zijn na 1927 nog meer gedeeltes van de duinen van Voorne in handen van de natuurbescherming gekomen. Zo vervierf in 1957 de Stichting Het Zuidhollands Landschap strand en duinen, en ook delen van landgoederen, ten noorden van het A.J. Bootpad. In 1984 verkreeg Natuurmonumenten een deel van het landgoed Strypemonde.

Een korte geschiedenis

Geologisch gezien is de geschiedenis van de duinen van Voorne zeer kort. Vóór 1200 was een groot gedeelte van Voorne niet meer dan een wadachtige vlakte, doorsneden door de riviertjes Strype en Gootte. Hier en daar lagen tot duinen gevormde eilandjes. Tussen 1200 en 1600 heeft de mens vele dijken aangelegd, kijk maar eens naar de namen van de wegen op deze kaart. De Strype en de Gootte verzandden of werden afgedamd. Langzamerhand ontstond door samenspel van water en wind een aaneengesloten duingebied. Een groot deel van de noordelijke helft is pas deze eeuw ontstaan. De buitenste duinenrij (zeereep) van 1910 ligt ten oosten van het Breede Water! Dit meer ontstond dus pas later, toen een nieuwe duinenrij gevormd werd. Deze duinen staan bekend als "zeereep 1926" en liggen tussen het Breede Water en de Schapenwei. De huidige zeereep stamt uit 1935. Dat is dus wel een zeer jong duingebied! Deze zeeverende duinen worden overigens beheerd door het waterschap "De Brielse Dijkkring" omdat ze belangrijk zijn als waterkering.

Het ABC van de duinen van Voorne

- Bakenpad** A2 Nabij dit pad stond in de 18e en 19e eeuw een ijzeren vuurbaak. Het was een belangrijk oriëntatiepunt voor schepen in de monding van de Brielse Maas.
- Bezoekerscentrum de Tenellaplas** A2 In dit centrum wordt veel over de duinen verteld. De toegang is gratis. Openingstijden: van april t/m juni dagelijks van 10.00 tot 16.30 uur; in juli en augustus dagelijks van 09.30 tot 16.30 uur; in september en oktober op zaterdag en zondag van 10.30 tot 16.30 uur; van november t/m maart alleen op zondag van 11.30 tot 15.30 uur.

foto: Jan van de Kam

Steun het natuurbehoud: wordt lid!

Natuurmonumenten
De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland wil natuurgebieden in ons land door aankoop en goed beheer behouden. Voorne's Duin is daar een mooi voorbeeld van. Het is een van de meer dan 200 terreinen in Nederland van deze vereniging. Inmiddels zijn zo'n 250.000 mensen lid van Natuurmonumenten. Wilt u dit werk ook steunen door uw lidmaatschap? Maak dan f 30,- over op postgiro 9933 van Natuurmonumenten in 's-Graveland onder vermelding van "nieuwe lid".

Het Zuidhollands Landschap
Ook Het Zuidhollands Landschap koopt natuurgebieden aan en beheert deze, zoals Duinen van Oostvoorne en Mildenburg. Naast deze gebieden beheert de stichting nog zo'n 50 terreinen in de provincie Zuid-Holland. Wilt u deze zorg voor het Zuidhollands landschap steunen, wordt dan begunstiger door girering van f 25,- op postgiro 307176 t.n.v. Het Zuidhollands Landschap onder vermelding van "begunstiger".

Spelregels

- Het duingebied is alleen toegankelijk met een geldig toegangsbevis. Zie "praktische informatie".
- Het landgoed Strypemonde is alleen toegankelijk van 9.00 tot 17.00 uur.
- Kom niet buiten wegen en paden. Enkele duintoppen zijn als uitzichtspunt ingericht. Het beklimmen van de overige duinen is niet toegestaan.
- Veel dieren worden opgeschrikt of opgejaagd wanneer een hond in de buurt komt. Houd daarom uw hond aan de lijn!

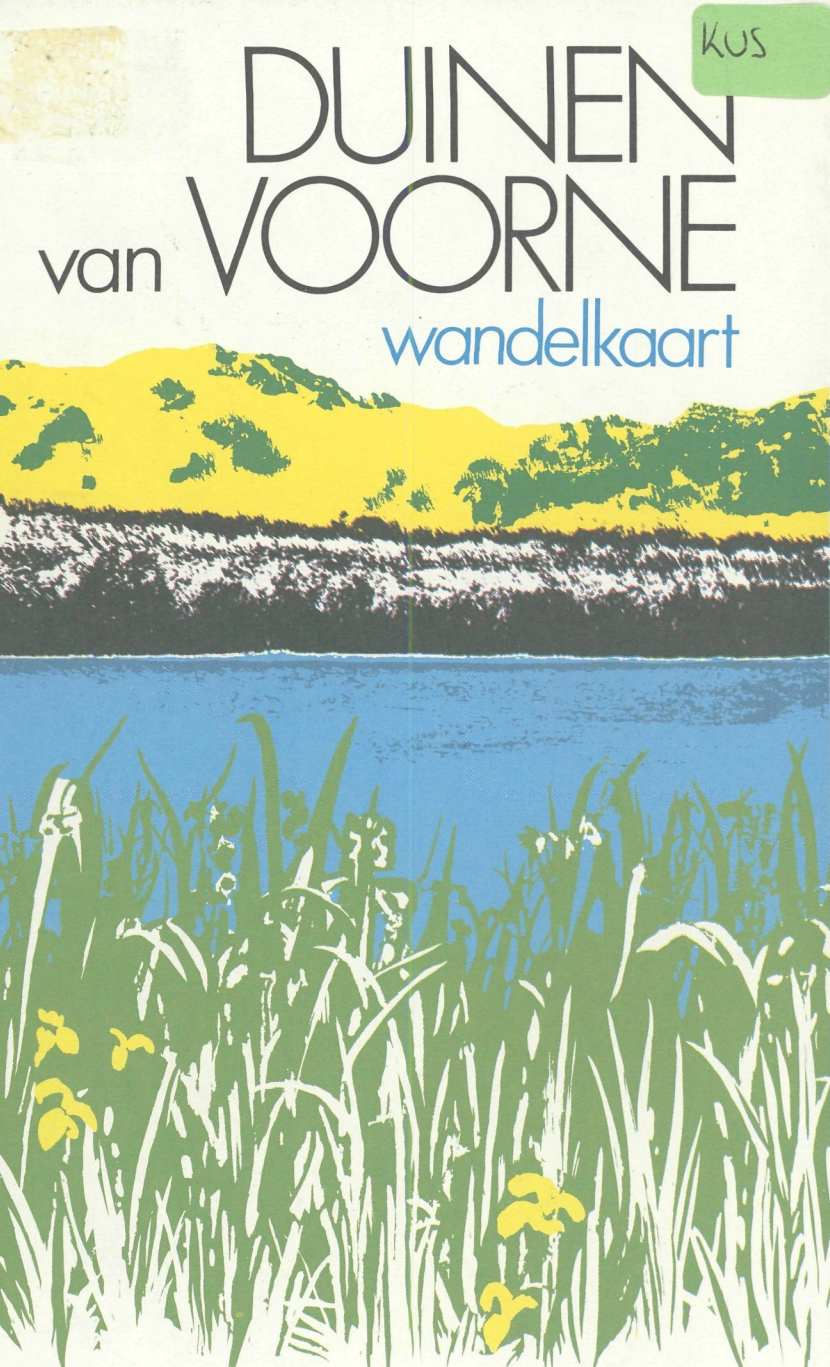
- Branddijk** A3 Een middeleeuwse zanddijk waarmee het vroegere gors De Vallei van zee werd afgesloten.
- Brede Water** A2,3 Dit duinmeer ligt tussen de zeereep van 1910 en de zeereep van 1926. Het is een overblijfsel van de noordelijke arm van de rivier Strype: de Grootte Creeke. Vanaf drie uitzichtspunten over het water kunt u talrijke vogels zien.
- Gaarhoek** B5,6 Hier zijn de duinen maar één rij dik. Vroeger was er een open verbinding tussen de zee en de Gaarhoek: vissersboten konden er bij zwaar weer schuilen.
- Groene Pont** A3 Hier lag vroeger een uitgestrekt strand. Onder meer door het afsluiten van het Haringvliet en de aanleg van de Maasvlakte veranderde de zeeomgeving. Het begroeiende strand spoelde weg. De duinenrij is aangepast tot een zeezuivering.
- Groene Strand** A1,11 Langzamerhand ontstond door samenspel van water en wind een aaneengesloten duingebied. Een groot deel van de noordelijke helft is pas deze eeuw ontstaan. De buitenste duinenrij (zeereep) van 1910 ligt ten oosten van het Breede Water! Dit meer ontstond dus pas later, toen een nieuwe duinenrij gevormd werd. Deze duinen staan bekend als "zeereep 1926" en liggen tussen het Breede Water en de Schapenwei. De huidige zeereep stamt uit 1935. Dat is dus wel een zeer jong duingebied! Deze zeeverende duinen worden overigens beheerd door het waterschap "De Brielse Dijkkring" omdat ze belangrijk zijn als waterkering.
- Haringvlietdam** A5,6 Sinds november 1970 sluit deze dam het Haringvliet af van de zee. De weg er naar toe voert dwars door de duinen bij het Quackjeswater. Hierdoor is de stilte in dat gebied helaas verloren.
- Inspectiepad** A2 Ten behoeve van een snelle inspectie per fiets, in de tijd dat de zeereep blootstond aan verstuiving, is hier een tegelpad aangelegd.
- Kreekpad** A3 Genoemd naar de Grootte Creeke, de noordelijke arm van de rivier Strype. De rivierarm is in 1570 afgesloten door de Pietersdijk. Deze dijk ligt op het punt waar het Kreekpad naar het westen afbuigt.
- Locomotiefpad** A2 Ten behoeve van de bunkerbouw in de duinen in de Tweede Wereldoorlog heeft de bezetter over dit pad een smalspoor aangelegd. Zo werden per trein zand en andere bouwmaterialen aangevoerd.
- Meertje De Waal** A3 Een restant van de waterloop Strype. Het terrein is in 1929 geschonken aan Natuurmonumenten. Het is niet toegankelijk.
- Mildenburg** B1,2 Eigendom van het Zuidhollands Landschap. Toegankelijk voor begunstigers van provinciale Landschappen en dagkaarthouders. De dagkaarten zijn te verkrijgen bij de VVV te Oostvoorne, boekhandel Toledo en hotel 't Wagen van Marion aan de Zeeweg/Boulevard te Oostvoorne.

foto: Jan van de Kam

- Panweg** A4 Genoemd naar duinterrein De Pan. Deze duinen sluiten in de 16e eeuw het achterliggende Schapengors van zee af. Nu groeit er veel duindoorn.
- Pesthuis** A3 Dit is het vroegere quarantainehuis van Rockanje. Mensen met ernstige besmettelijke ziektes werden hier naar toe gezonden.

- Plaat van Scheelhoek** A6 Eén van de belangrijkste watervogelreservaten in Zuidwest-Nederland. Het staat bekend om de grote aantallen brandganzen die er in de winter voedsel zoeken. Het 300 ha grote terrein is niet toegankelijk. U kunt echter vanaf enkele hogere punten het gebied goed overzien.
- Quackjeswater** A5 Waarschijnlijk een overblijfsel van de Gootte. Men kon via de Gootte naar Brielle varen. Deze waterloop werd in 1412 afgesloten. Rond het Quackjeswater komen veel vogels voor. Op het eilandje broedt onder meer een kolonie blauwe reigers.
- Schapengors** A4 Een gors is een begroeide kuststrook die slechts bij erg hoge vloed onderloopt. Het Schapengors ligt tussen de Schapengorsdijk, uit de 15e eeuw, en het duinterrein De Pan dat in de 16e eeuw ontstond.
- Schapenwei** A3 Licht tussen de zeerepen van 1926 en 1935. Om kustafslag tegen te gaan, is in 1974 een nieuwe duinregel aangebracht waardoor de Schapenwei van zee werd afgesloten. Dit is één van de duinvalleien die Natuurmonumenten ieder jaar maait om zodoende plantensoorten en weidevogels te behouden. Een proef in de jaren vijftig om, in plaats van te maaien, schapen te laten grazen is mislukt. Het was te vochtig en er kwamen teveel loslopende honden.
- Strypemonde** A2,3 Dit landgoed is in 1984 door Natuurmonumenten grotendeels aangekocht. Het gebied is genoemd naar de monding van de vroegere rivier Strype. Deze rivier is in de Middeleeuwen door de Noorddijk afgesloten. In de wat oudere bomen op dit landgoed leven onder meer bosuil, ransuil en spechtsoorten.
- Tenellaplas** A2 Hier is door C. Sipkes (beheerder van het duingebied van 1946 tot 1960) een heemtuin aangelegd. De naam komt van Anagallis tenella, teer guichelheil, dat op de oevers groeit.
- De Vallei** A3 Vroeger was dit een gors (begroeid angesluid land). In de Middeleeuwen is dit terrein door de Branddijk van zee afgesloten. Nu is het een particulier landgoed met een aangeplant bos.
- Westplaat** A1 Grotendeels door de aanleg van de Maasvlakte verdwenen zandplaat in de monding van de Brielse Maas. De huidige opgeslibte Westplaat heeft een fraaie plantengroei. Het is een vogelruigtebied voor tienduizenden wad- en zeevogels. Het gebied is niet toegankelijk.
- Wintgat** A2,3 Terreingedeelte bij het landhuis Strypemonde. Het terrein rond de gegraven vijver is in ca. 1825 bebost. Het bos deed tot 1930 dienst als hakhout en is toen omgezet in opgaand loofbos.
- Zwarte Hoogte** A3 Een hoge duintop van de zeereep uit 1910. Het is een uitzichtspunt. Maar op zijn beurt is de top, begroeid met zwarte dennen, vanaf veel plaatsen te zien.

- strandpaviljoens "De Zeeemeew" en "De Duinrand"** op het Oostvoorne strand, paviljoen "De Meidoorn", bezoekerscentrum de Tenellaplas, hotel-restaurant "t Wagen van Marion" en kantoorboekhandel Toledo te Oostvoorne.
- Het terrein van het Zuidhollands Landschap (ten noorden van het A.J. Bootpad) is ook toegankelijk met dagkaarten. Deze kosten f 1,- per persoon en zijn verkrijgbaar bij bovengenoemde adressen en uitautomaten aan het begin van Spikesslag. Voor het particuliere terreingedeelte van het landgoed Strypemonde dient u een aparte toegangskaart te bezitten. Deze kunt u schriftelijk aanvragen bij de opzichter: H. Jacobs, Wintgatseweg 20, 3235 NX Rockanje.
- Wandelen.** Met behulp van deze wandelkaart kunt u zelf uw route bepalen. Maar u kunt ook één van de gemarkeerde rondwandelingen volgen. Deze voeren door de mooiste delen van het terrein. Speciale vermelding verdient de Libelleroute. Deze is geschikt voor rolstoelen en kinderwagens. Ook worden er excursies gegeven. Inlichtingen bij de VVV's van Rockanje en Oostvoorne.
- Fietsen.** De Spikesslag en het A.J. Bootpad mogen door fietsers worden bereden, mits voorzien van een geldig toegangsbevis.
- Paardrijden.** Vanaf de 2e Slag te Rockanje voert een ruitepad naar het strand. Eveneens loopt er een ruitepad evenwijdig aan het A.J. Bootpad. Voor het gebruik van deze ruitpaden is een vergunning nodig. Met deze vergunning mag men ook op het strand rijden (uitgezonderd het badstrand). De vergunning is verkrijgbaar bij het gemeentehuis te Rockanje.
- Openbaar vervoer.** Busdiensten ZWN: Schiedam - Vlaardingen - Spijkenisse - Oostvoorne - Rockanje - Hellevoetsluis v.v. en Rotterdam - Spijkenisse - Oostvoorne - Rockanje - Hellevoetsluis v.v. op werkdagen ieder half uur, op zondagen ieder heel uur. Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij de VVV's en bij de ZWN tel. 01110-3751.

Inlichtingen

- Natuurmonumenten**
Opzichter: J.J. van Baarsen, Rondeweiweg 1b, 3235 CN Rockanje, tel. 01814-3234.
Kantoor: Natuurmonumenten, Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland, tel. 035-62004.
- Het Zuidhollands Landschap**
Opzichter: J.C. te Grootenhuus, Duinstraat 22, 3235 NK Rockanje, tel. 01815-2420.
Bezoekerscentrum de Tenellaplas: Duinstraat 12a, 3235 NK Rockanje, tel. 01815-3909 of 01883-15501.
Kantoor: Stichting Het Zuidhollands Landschap, Schiedamsvest 44c, 3011 BA Rotterdam, tel. 010-135045.
- Adressen VVV**
VVV Oostvoorne, Stationsweg 55, 3233 CS Oostvoorne, tel. 01815-2749.
VVV Rockanje, Dorpsplein 16a, 3235 AD Rockanje, tel. 01814-1600.
VVV Hellevoetsluis, Oostzanddijk 20, postbus 132, 3220 AA Hellevoetsluis, tel. 01883-12318.